

Н.О. Лобода, канд. екон. наук (*ЛНУ ім. І.Франка, Львів*)

ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Розвиток України як демократичної держави потребують формування нової концепції державного управління всіх сфер діяльності країни, у тому числі у галузі охорони здоров'я. Система охорони здоров'я займає важливе місце в кожній країні, адже раціональне використання ресурсного забезпечення, формування сучасного ринку медичних послуг та розвиток системи охорони здоров'я впливають не тільки на індивідуальне та суспільне здоров'я народу, а й визначають якість та рівень життя населення в цілому.

Одним з пріоритетів діяльності будь-якої соціально орієнтованої держави, статусу якої прагне набути Україна, є ефективний розвиток системи охорони здоров'я, складовою якого є досягнення балансу між потребами громадян в якісних і доступних медичних послугах та можливостями щодо їх забезпечення за рахунок державного фінансування.

Погіршення соціально-економічної ситуації в Україні негативно позначається на динаміці показників здоров'я населення, ускладнює процес розвитку медичної галузі. В умовах сьогодення йдеться вже не про доцільність чи можливість створення системи підтримки здоров'я, а про концептуальні основи, критерії, інструменти й механізми політики охорони здоров'я, які в рамках нинішніх фінансових, структурних та інституційних обмежень були б спроможні забезпечити зростання показників рівня здоров'я, народжуваності та зниження показників смертності.

Охорона здоров'я є сферою, що відображає стан та характеризує перетворення головних сфер розвитку суспільства – економічної, політичної та соціальної. Саме тому науковці звертають увагу на тісний взаємозв'язок між станом системи охорони здоров'я, здоров'ям населення та економічним розвитком країни. Інвестиції в зміцнення здоров'я населення не лише знижують тягар хвороб, а й стимулюють економічне зростання країни.

Теоретичні основи сутності і необхідності фінансування охорони здоров'я для надання медичних послуг, схожі з іншими галузями господарювання за залежністю розвитку галузі від

фінансування. Сприяння сутності і необхідності фінансування системи охорони здоров'я дозволить охарактеризувати усі складові процесу подальшого розвитку в тій чи іншій економічній ситуації держави. Суть теоретичної розробки системи фінансування охорони здоров'я, полягає в розкритті головних компонентів, які залежать від процесу фінансування, та ті компоненти які реалізують систему фінансування. Управлінські аспекти системи охорони здоров'я не менш важливі для теоретичної розробки сутності фінансування. Кінцевими елементами теоретичної розробки сутності фінансування охорони здоров'я, є шляхи фінансування певних потреб, такі як: обслуговуючого персоналу, медикаментозного забезпечення та підтримка матеріально технічної бази. Елементи шляхів фінансування системи потреб закладів охорони здоров'я певною мірою характеризують суть і необхідність у фінансуванні охорони здоров'я.

Враховуючи стратегічне значення сфери охорони здоров'я для розвитку економіки України, зміцнення безпеки держави та поліпшення здоров'я населення, а також зважаючи на необхідність вжиття невідкладних заходів щодо комплексного розв'язання проблем даної сфери, реформування має охоплювати фінансово-економічний, організаційно-управлінський, нормативно-правовий аспекти та механізми оптимізації діяльності громадської охорони здоров'я.

Здійснений аналіз ефективності реформування системи охорони здоров'я показав, ефективність, якість та спеціалізація медичних послуг залишаються на незадовільному рівні. Заклади охорони здоров'я часто недоотримують фінансування, а отже, змушені спрямовувати більшу частину бюджетних коштів лише на фінансування фонду оплати праці.

Найбільш ефективним шляхом покращення фінансування сфери охорони здоров'я у більшості країн світу вважають чітке розмежування лікувально-профілактичних закладів за рівнями надання медичної допомоги. Це дає змогу більш раціонально використовувати ресурси у спосіб скорочення кількості госпіталізацій та підвищення значення первинної медико-санітарної допомоги.

Отже, можна зробити висновок, забезпечення належних темпів розвитку охорони здоров'я в Україні й наближення її до кращих міжнародних стандартів вимагають пошуків нових підходів до функціонування медичної галузі та фінансування системи за рахунок різних джерел.